

Till: Styrelsen
Från: Sekretariatet
Datum: 1 september 2016
Punkt: 5.3 Utvärdering av påverkanstorgen på årsmötet 2016

RAPPORT

UTVÄRDERING AV PÅVERKANSTORG 2016

Denna utvärdering innehåller tre delar. Första delen är baserad på Årsmötesutvärderingen 2016. Andra delen är baserad på kommentarer från nyckelpersoner i processen, exempelvis samtalsledare och processledare. Tredje delen är en sammanfattning och slutsatser. Vänligen observera att samtliga siffror inom parentes avser föregående år.

DEL 1/FRÅN ÅRSMÖTESUTVÄRDERINGEN

117 (86) personer på årsmötet i Halmstad besvarade årsmötesutvärderingen, där en del avhandlade påverkanstorget. Dessa utgjorde 74,5 % (71 %) av deltagarantalet. Se Årsmötesutvärderingen 2016 för all statistik och ett urval av kommentarerna kring påverkanstorget.

Sammanfattning från årsmötesutvärderingen

I år är det fjärde gången som påverkanstorget används fullt ut som beredningsform för motioner och förslag på årsmötet. Ingen större förändring har skett sedan förra året. Den totala andelen som angav högsta eller näst högsta betyg var 71 %, vilket är en liten minskning från föregående år. 8 av 10 personer tyckte att de kunde göra sin röst hörd under torget och lika många tyckte att styrelsen yttranden motsvarade deras förväntningar. Kommentarer handlade till exempel om lättare språk eller om tydligare rekommendationer från styrelsen. Ytterligare kommentarer på påverkanstorget handlade om metoden och vissa om att återgå till beredningsgrupper som beredningsform. Tillgängligheten togs upp som ett område för förbättring samt att digitalisera påverkanstorget ännu mer med stöd av till exempel vote-it.

DEL 2/TANKAR FRÅN NYCKELPERSONER

Förberedelser

Inför årsmötet hölls en heldagsutbildning för alla samtalsledare söndagen den 17 april 2016. Utbildningen fokuserade bland annat på att gå igenom metoden Påverkanstorg, arbetssätt och roller, fallgropar och framgångsfaktorer samt samtalsmetodik för att leda samtal och moderera diskussioner. Olika typer av situationer som samtalsledaren kan ställas inför lyftes dessutom upp samt att de olika inkomna motionerna och förslagen gick igenom och diskuterades.

Tiden för utbildningen var bättre planerad i år jämfört med 2015, vilket underlättade för utskick av möteshandlingar mm. Utbildningen hölls även av en aktiv medlem istället för årsmötessamordnaren vilket gjorde att planeringen av utbildningen blev lättare. Stationerna under påverkanstorget var fastställda innan utbildningen så samtalsledarna kunde få en så bra bild av händelserna under påverkanstorget som möjligt. Detta kunde ske därför att utbildningen hölls efter motionsstoppet.

Utbildningen uppskattades av samtalsledarna och de ansåg sig vara väl förberedda inför uppdraget. Det var endast en person som varit samtalsledare innan och flera deltagare hade inte varit med på ett årsmöte tidigare. Därav var utbildningsdagen mycket värdefull för att se till att alla fick koll på hur årsmötet och hur påverkanstorget gick till men också för att känna sig trygga i sin roll och med varandra. Två samtalsledare deltog på utbildningen via internet. Detta fungerade inte särskilt bra då tekniken strulade och gjorde att de missade stora delar av informationen. Distansdeltagandet lämpade sig inte heller särskilt bra för övningar och diskussioner under utbildningen. Ska detta vara ett alternativ behöver en annan typ av utbildning planeras och tekniken behöver testas i förväg för att säkerställa att det fungerar. Ytterligare kommentarer från samtalsledarna var att uppdraget framstod som mer komplicerat och svårt än vad det egentligen var. I övrigt var alla deltaga nöjda med att en utbildning hölls. Under fredagskvällen på årsmöteshelgen hölls även ett möte för alla samtalsledare, årsmötessamordnaren och processledaren där lokalerna förbereddes samt en genomgång av VotelT och lördagens uppdrag hölls. Detta möte uppskattades stort och flera frågetecken lyckades rätas ut inför uppdraget.

Årsmötessamordnaren höll kontakt med samtalsledarna inför årsmötet främst genom mail. Den information som förmedlades via mail innan utbildningen var kopplad till utbildningen och uppdraget i allmänhet. Efter utbildningen förmedlades information genom en detaljerad checklista över uppdraget. Checklistan inkluderade information om vilka stationer (och således vilka motioner och vilka förslag) samtalsledarna ansvarade för, tidsplan samt en mall för rapportering från påverkanstorget. Checklistan skickades i år ut för sent (kvällen innan årsmötet) för att samtalsledarna skulle ha en god chans att förbereda sig ordentligt, något som flera påpekat. Till nästa år bör årsmötessamordnaren och processledaren tänka på att checklistan med fördel skickas ut senast veckan efter samtalsledarutbildningen.

En samtalsledare påpekade att det kan vara viktigt att även styrelsen och sakkunniga får en utbildning i hur påverkanstorget fungerar och vad som förväntas och inte av dem. Samtalsledaren upplevde att alla gjorde lite olika och att det i längden kan bli problematiskt, även om ingen situation uppstod just i år.

Under påverkanstorget

Tiden för introduktion av påverkanstorget var schemalagt till 10 minuter. Processledaren höll en kort presentation men en längre introduktion hade varit att önska då flera viktiga punkter missades och en del förvirring bland deltagarna uppstod. Någon form av rollspel eller uppställd station på scenen skulle kunna göra det lättare för deltagarna att förstå processen. Detta påpekades av både samtalsledare och deltagare på årsmötet.

Fördelningen av motioner och förslag på stationerna fungerade överlag bra vid torg 1 som behandlade den långsiktiga riktningen med sju stationer. Vid torg 2 och 3 blev det däremot trångt vid flertalet stationer då antalet stationer endast var fyra stycken. Detta medförde att deltagare upplevde att de inte kunde komma fram till stationerna, läsa motionerna eller vara delaktiga i diskussionerna. Trots att det fanns fysiskt utrymme för alla deltagare i lokalerna blev det trångt och svårt att skapa bra diskussioner. Det kan vara värt att ha flera stationer även om antalet motioner är färre för att skapa mer luft i rummet och ett bra samtalsklimat. En station med endast en motion är att föredra framför trånga stationer.

Den enskilt största fallgropen under påverkanstorget i år var att varje torg blev för kort, ca 1 timme. Detta räckte inte för att ge deltagare möjlighet att sätta sig in i motioner och dess diskussioner samt att hinna runt till alla stationer och utforma bra ändringsförslag samt gå på vernissagen och rösta. Detta är något som både samtalsledare och processledare har lyft men även deltagare på torget. Tidsplaneringen av torgen bör därför ses över inför framtida torg så att det finns tillräckligt med tid till diskussioner och att komma med ändringsförslag.

Nytt för i år var att alla tilläggsyrkanden, förslag samt kommentarer skrevs ut från datorer och sattes upp på stationerna. Detta var uppskattat då det blev lättare att läsa. Svårigheten var att få upp allt i tid då utskrifter endast kunde göras på servicestationen samt vid en av motionsstationerna. Mellan att påverkanstorget stängt och vernissagen började var det vid flera tillfällen oklart om alla tilläggsyrkanden hade blivit utskrivna och uppsatta. Detta gjorde att en del började rösta innan alla förslag blivit uppsatta. Att planera in en fika eller annan aktivitet mellan vernissagen och röstningen kan vara en idé för framtida påverkanstorg för att skapa mer tid för deltagarna att läsa och för att strukturera upp röstningen till ett tydligt tillfälle.

Mitt i ett torg kom det fram att någon från styrelsen velat ha lappar för att rösta på "avslag" vid varje motion. Det uppstod en stor förvirring och otydlighet kring "avslags-lapparna" då processledaren redan under utbildningen och fredagens förberedande möte talat om varför detta inte behövs och hur vi skulle göra istället. Nu blev både samtalsledare och deltagare förvirrade, något som lätt kunnat undvikas med tydlighet från alla parter innan årsmötet.

I år hade servicestationen en utökad funktion, att svara på frågor och komma med upplysningar samt att skriva ut och sätta upp tilläggsyrkanden och kommentarer. Det upplevdes av samtalsledarna som bra men de hade uppskattat om de som bemannade stationen kunde vara där under alla påverkanstorg och ha det som sin uppgift. Det är något att ta med inför rekryteringen av funktionärer till kommande påverkanstorg.

Under påverkanstorget kom en fråga upp angående att dra tillbaka en motion. Kan en motionär som är på påverkanstorget och representerar motionen dra tillbaka denna om motionen är undertecknad och stöds av flera personer, en hel grupp eller en sektion? Denna fråga behöver det finnas ett tydligt svar på som samtalsledarna kan förmedla om situationen uppstår igen.

Inför framtida påverkanstorg

Det har även framkommit tankar kring ett framtida användande av metoden.

Som nämnt ovan och likt tidigare år, lades en motion fram till årsmötet som föreslog *"att svenska Amnesty återgår till ett system med tre eller fyra beredningsgrupper, där talarna framträder i tur och ordning enligt en talarlista och deltagarna efter debatt får rösta om de motioner och förslag som har lagts fram"*. Denna motion avslogs av årsmötet. I och med detta kan vi konstatera att årsmötet godtar en fortsatt beredning av motioner och förslag i andra former, däribland påverkanstorg.

I årsmötesutvärderingen har flera förslagit att använda sig av en digital beredning av motioner och förslag i

ett datorbaserat system, t.ex. VoteliT inför årsmötet. Detta lyfts fram dels som en tillgänglighetsfråga, som möjliggör för alla att läsa och delta i alla diskussioner, dels som ett sätt att stärka de demokratiska strukturerna kring årsmötet och att underlätta beredningen vid till exempel ett påverkanstorg.

Utifrån ett tillgänglighetsperspektiv kan metoden också utvecklas på flera plan. Personer som hör dåligt, ser dåligt eller har svårt att gå och stå hade i år svårt att sätta sig in i motioner eller vara en del av diskussionerna. Dessa personer behöver mer utrymme, tystare miljö samt möjlighet att sitta ner. Att planera för detta bör prioriteras framöver.

Styrelsen skulle detta år, likt 2015, ha en neutral roll på påverkanstorget. Styrelsen skulle med andra ord inte yrka på bifall eller avslag av motionerna, utan istället referera till en konsekvensanalys och beskrivning av Amnestys arbete inom området idag. I år ställdes även en fråga till årsmötesdeltagarna kring förväntningarna på styrelsen svar, vilket visade att deltagarna tyckte att de var tillfredsställande. Några tyckte de var för vaga medan en person tyckte att de var för tydligt vad styrelsen egentligen tyckte.

En förbättringsåtgärd inför kommande år är att ha flera stationer oavsett hur många motioner som har inkommit. Detta för att det inte ska bli så trångt vid varje station. Även om det är få motioner så är det lika många deltagare som ska trängas vid stationerna för att läsa och diskutera, då kan det underlätta om de är utspridda på en större yta och med en samtalsledare per motion och station. Förslagsvis finns en motion på varje station med en samtalsledare per station.

Ett alternativt sätt att göra påverkanstorget på som eventuellt skulle vara värt att testa är att ha varje station i ett enskilt rum. Det blir en lugnare stämning med möjlighet att sitta och lyssna men också samtala. Detta skulle troligtvis kräva mer tid sammanfogat till påverkanstorget. Det kan hända att det skulle upplevas mer som en kombination av påverkanstorg och beredningsgrupper av deltagarna. På studiebesök vid Sveroks årsmöte använde de sig av denna metod för påverkanstorg med en paus i mitten då alla samlades i plenum för rapport från de olika stationerna. Nackdelen är att deltagarna inte lika enkelt rör sig mellan stationerna och att det kräver mer tid. Denna lösning öppnar även upp för digitala lösningar kring påverkanstorget som tidigare varit svåra att applicera. Kompletteras metoden med en digital beredning av motioner och förslag inför årsmötet med möjlighet att diskutera, kommentera samt lägga nya förslag kan det underlätta ytterligare. En sådan beredning har efterfrågats av deltagarna i årsmötesutvärderingen samt av nyckelpersoner.

DEL 3/SAMMANFATTNING OCH SLUTSATSER

Alla inblandade är överlag nöjda med metoden. De främsta punkterna för förbättring till nästkommande år är följande. Tiden för påverkanstorget behöver ses över för att alla deltagare ska ha en möjlighet att göra sin röst hörd och vara med och påverka på riktigt. Ca 1 timme per torg, inklusive vernissagen och röstning upplevdes som för lite tid för att hinna med alla motioner. Antalet stationer på torget behöver bli fler så att deltagarna sprids ut mer i lokalerna. Tillgängligheten behöver ses över för att skapa så stort deltagande som möjligt där alla har möjlighet att vara med på sina villkor. En digital beredning av påverkanstorget inför årsmötet med möjlighet att även lägga tilläggsyrkanden har efterfrågats av deltagare i årsmötesutvärderingen likväl som nyckelpersoner kring påverkanstorget.